

KERAJAAN MALAYSIA

Tatacara Pengurusan Aset Tak Ketara Kerajaan :

Pendahuluan

PERBENDAHARAAN MALAYSIA

KANDUNGAN

TATACARA PENGURUSAN ASET TAK KETARA	3
AM 7.1 Pendahuluan.....	3
1. Tujuan	3
2. Latar Belakang	3
3. Definisi Aset Tak Ketara.....	3
4. Kumpulan Aset Tak Ketara	4
5. Pengukuran Usia Guna Aset Tak Ketara	7
6. Akta-Akta Berkaitan Aset Tak Ketara.....	7
7. Pelaksanaan Pekeliling Aset Tak Ketara	7
8. Pengecualian Pendaftaran Aset Tak Ketara	7
9. Pemakaian Pekeliling Aset Tak Ketara	7
10. Tarikh Kuat Kuasa	8
LAMPIRAN	9

TATACARA PENGURUSAN ASET TAK KETARA

AM 7.1 Pendahuluan

1. Tujuan

Tatacara Pengurusan Aset Tak Ketara ini adalah bertujuan untuk menguruskan Harta Intelek dan Harta Bukan Intelek meliputi Penerimaan, Pendaftaran, Penggunaan, Penyimpanan, Pemeriksaan, Penyelenggaraan, Pindahan, Pelupusan, Kehilangan dan Hapus Kira.

2. Latar Belakang

Aset Tak Ketara merupakan pemacu pertumbuhan dalam ekonomi moden. Ia boleh dimanfaatkan untuk mencapai sasaran strategik Kerajaan.

2.1 Aset Tak Ketara merupakan pelaburan besar Kerajaan di dalam bidang penyelidikan dan pembangunan negara. Pengurusan Aset Tak Ketara yang sistematik di dalam sesebuah negara akan meningkatkan tahap inovasi dan ekonomi ke arah sebuah negara yang berpendapatan tinggi.

2.2 Pada masa yang sama, Kerajaan juga memandang serius terhadap isu pemilikan dan peniruan secara tidak sah terhadap Aset Tak Ketara milik agensi Kerajaan. Kerajaan menggalakkan pendaftaran Aset Tak Ketara melalui badan yang diiktiraf oleh kerajaan bagi melindungi Aset Tak Ketara yang mempunyai potensi ekonomi.

2.3 Pengurusan Aset Tak Ketara juga dapat memenuhi keperluan pelaksanaan Perakaunan Akruan Kerajaan yang akan memperakaunkan semua aset Kerajaan termasuk Aset Tak Ketara.

3. Definisi Aset Tak Ketara

3.1 Aset Tak Ketara ialah aset bukan kewangan yang dapat dikenal pasti tanpa kewujudan secara fizikal. Aset Tak Ketara meliputi pelbagai kategori seperti paten, cap dagangan, petunjuk geografi, rekabentuk perindustrian, hak cipta, rekabentuk susun atur litar bersepadu, perlindungan varieti baru tumbuhan, pengetahuan tradisional dan penzahiran kebudayaan, pangkalan data, perjanjian perlesenan, perjanjian hak eksklusif/ hak lokasi mengguna Aset Tak Ketara.

- 3.2 Aset Tak Ketara mempunyai ciri-ciri yang sama dengan Aset Ketara kerana sifatnya yang boleh dimiliki atau dikawal oleh organisasi dan mempunyai nilai wang. Walaupun Aset Tak Ketara tidak dapat dilihat atau disentuh tetapi aset tersebut boleh dizahirkan dalam bentuk fizikal seperti medium storan, dokumen pendaftaran dan lain-lain.
- 3.3 Aset Tak Ketara boleh dikenal pasti jika:-
- 3.3.1 Boleh diasingkan oleh Kementerian/ Jabatan/ Agensi Kerajaan dan dijual, dipindahkan, dilesenkan, disewakan atau ditukar; atau
 - 3.3.2 Hak yang diperolehi daripada perjanjian atau undang-undang sama ada hak tersebut boleh dipindahkan atau diasingkan daripada Kementerian/ Jabatan/ Agensi Kerajaan.
- 3.4 Aset Tak Ketara yang telah dikenal pasti boleh diiktiraf dengan memenuhi ciri-ciri berikut:-
- 3.4.1 Definisi yang jelas Aset Tak Ketara seperti di perenggan 3.1 dipenuhi;
 - 3.4.2 Mempunyai manfaat ekonomi atau berpotensi menyampaikan perkhidmatan;
 - 3.4.3 Jabatan/ Agensi Kerajaan mempunyai kawalan ke atas Aset Tak Ketara; dan
 - 3.4.4 Kos Aset Tak Ketara boleh dinilai secara munasabah. Sekiranya sesuatu Aset Tak Ketara tidak boleh dinilai secara munasabah aset tersebut masih perlu direkodkan.

4. Kumpulan Aset Tak Ketara

- 4.1 Aset Tak Ketara terbahagi kepada dua kumpulan iaitu:-
- 4.1.1 Harta Intelek
 - (a) Harta intelek adalah harta yang dihasilkan daripada ciptaan minda manusia. Ia tertakluk kepada undang-undang Harta Intelek yang berkaitan dan sedang berkuatkuasa di Malaysia atau negara-negara lain.

- (b) Sesuatu Harta Intelek boleh juga dilindungi di bawah lebih daripada satu peruntukan undang-undang (Akta) sedia ada. Contoh perisian komputer boleh dilindungi di bawah Akta Paten dan Akta Hakcipta.
- (c) Pemilikan ke atas Harta Intelek adalah turut meliputi semua prototaip, lukisan (*drawing*), manual dan apa-apa dokumen yang disediakan atau dihasilkan untuk membangunkannya secara salinan keras (*hardcopy*) dan salinan lembut (*softcopy*).

4.1.2 Harta Bukan Intelek

Aset Tak Ketara selain daripada yang dinyatakan di perenggan 4.1.1.

4.2 Kategori Harta Intelek terdiri daripada:-

- 4.2.1 Paten/ Perbaharuan Utiliti – ialah hak eksklusif yang diberikan terhadap suatu rekacipta sama ada suatu produk ataupun proses untuk menghasilkan cara baru bagi membuat sesuatu atau untuk penyelesaian teknikal terhadap sesuatu masalah.
- 4.2.2 Cap Dagangan/ Cap Perkhidmatan – ialah apa-apa tanda yang dapat membezakan barangan dan perkhidmatan daripada seorang peniaga dengan peniaga lain. Cap dagangan boleh terdiri daripada perkataan, logo, gambar, nama, huruf, nombor atau kombinasi daripada unsur-unsur tersebut.
- 4.2.3 Petunjuk Geografi – ialah petunjuk yang mengenalpasti dari mana barangan itu berasal sama ada dari sesuatu Negeri, wilayah, kawasan atau tempat di dalam Negara, jika kualiti, reputasi atau ciri sesuatu barangan itu pada dasarnya boleh dianggap berpunca dari tempat asal geografinya. Petunjuk geografi boleh digunakan tetapi tidak terhad kepada apa-apa keluaran semula jadi atau pertanian atau apa-apa keluaran kraftangan atau industri.
- 4.2.4 Rekabentuk Perindustrian – ialah ciri bentuk, tatarajah, corak atau hiasan yang digunakan pada sesuatu barangan melalui apa-apa proses atau cara perindustrian. Ia merupakan rupa bentuk luaran secara keseluruhan sesuatu barang atau produk. Bentuk atau tatarajah merupakan aspek tiga dimensi manakala corak atau hiasan merangkumi dua dimensi atau gabungan dua dan tiga dimensi. Ciri yang ada pada barang siap tersebut dinilai dengan pandangan mata.

- 4.2.5 Hak Cipta – ialah hak eksklusif yang diberikan oleh undang-undang untuk tempoh masa tertentu kepada pencipta karya untuk mengawal penggunaan karya mereka.
 - 4.2.6 Rekabentuk Susun Atur Litar Bersepadu – ialah susunan tiga dimensi unsur-unsur sesuatu litar bersepadu dan sebahagian atau semua hubungan litar bersepadu itu atau susunan tiga dimensi sedemikian yang disediakan bagi sesuatu litar bersepadu yang dimaksudkan untuk dikilang.
 - 4.2.7 Perlindungan Varieti Baru Tumbuhan – juga dikenali sebagai Hak Pembiak Baka Tumbuhan. Ia merupakan hak eksklusif yang diberikan kepada pembiak baka bagi mengeksploitasi varieti baru tumbuhan secara komersial. Perlindungan varieti baru tumbuhan meliputi apa-apa bahan pembiakan, bahan tuaian atau mana-mana bahagian varieti tumbuhan berdaftar itu.
 - 4.2.8 Pengetahuan Tradisional & Penzahiran Kebudayaan – pengetahuan atau amalan yang dimiliki atau dikuasai dan digunakan oleh individu, sesuatu komuniti, masyarakat, suku bangsa atau kumpulan etnik tertentu, bersifat turun temurun dan berkembang sesuai dengan perubahan zaman.
- 4.3 Kategori Harta Bukan Intelekt boleh merangkumi seperti di bawah tetapi tidak terbatas kepada contoh berikut:-
- 4.3.1 *Internet Domain Name.*
 - 4.3.2 Perjanjian Perlesenan, Royalti dan Permit.
 - 4.3.3 Pangkalan Data - satu sistem simpanan data yang tersusun biasanya dalam bentuk elektronik.
 - 4.3.4 Perjanjian/Hak Eksklusif/Hak Lokasi mengguna Aset Tak Ketara.
 - 4.3.5 Varieti tumbuhan yang dibangunkan oleh agensi Kerajaan tetapi tidak dilindungi di bawah Akta Perlindungan Varieti Baru Tumbuhan 2004.

5. Pengukuran Usia Guna Aset Tak Ketara

5.1 Usia guna untuk semua Aset Tak Ketara sama ada Harta Intelek atau Harta Bukan Intelek perlu ditentukan seperti di bawah:-

5.1.1 Usia Guna Dapat Ditentukan

Aset Tak Ketara yang dapat ditentukan usia gunanya berdasarkan tempoh kontrak, tempoh hak pegangan harta intelek, undang-undang, teknologi dan ekonomi. Aset Tak Ketara boleh disusut nilaikan berdasarkan usia guna.

5.1.2 Usia Guna Tidak Dapat Ditentukan

Aset Tak Ketara yang tidak mempunyai usia guna dan tidak boleh disusutnilaikan.

6. Akta-Akta Berkaitan Aset Tak Ketara

Akta-akta berkaitan Aset Tak Ketara adalah seperti di [Lampiran A](#) dan akta-akta lain yang sedang berkuatkuasa.

7. Pelaksanaan Pekeliling Aset Tak Ketara

Pegawai Pengawal hendaklah memastikan Kementerian / Jabatan / Agensi di bawah kawalannya menguruskan Aset Tak Ketara mengikut Pekeliling ini melainkan jika terdapat arahan lain yang dikeluarkan oleh Kerajaan.

8. Pengecualian Pendaftaran Aset Tak Ketara

Aset Tak Ketara dikecualikan daripada didaftarkan jika penzahiran/dokumentasi Aset Tak Ketara tersebut akan menjejaskan keselamatan Negara di bawah Akta Rahsia Rasmi 1972.

9. Pemakaian Pekeliling Aset Tak Ketara

Pekeliling ini terpakai kepada semua Kementerian /Jabatan/Agensi Kerajaan Persekutuan. Pekeliling ini terpakai kepada semua Perkhidmatan Negeri, Badan Berkanun Persekutuan dan Negeri serta Pihak Berkuasa Tempatan tertakluk kepada penerimaan dan pengubahsuaian sewajarnya oleh pihak-pihak berkuasa berkenaan.

10. Tarikh Kuat Kuasa

Pekeliling ini berkuat kuasa mulai daripada tarikh ianya dikeluarkan.

LAMPIRAN

AKTA-AKTA BERKAITAN ASET TAK KETARA

1. Akta-akta yang berkaitan dengan Harta Intelek di Malaysia:
 - 1.1 Perlembagaan Persekutuan (Perkara 13 – “Hak terhadap harta”)
 - 1.2 Akta Paten 1983 (Akta 291)
 - 1.3 Akta Hakcipta 1987 (Akta 332)
 - 1.4 Akta Rahsia Rasmi 1972
 - 1.5 Akta Cap Dagangan 1976 (Akta 175)
 - 1.6 Akta Reka Bentuk Perindustrian 1996 (Akta 552)
 - 1.7 Akta Reka Bentuk Susun Atur Litar Bersepadu 2000 (Akta 601)
 - 1.8 Akta Petunjuk Geografi 2000 (Akta 602)
 - 1.9 Akta Perlindungan Varieti Baru Tumbuhan 2004 (Akta 634)
 - 1.10 Akta Warisan Kebangsaan 2005 (Akta 645)
 - 1.11 Undang-undang tidak bertulis (atau *Common Law*) yang berkaitan dengan maklumat sulit (*confidential information*) dan rahsia perdagangan (*trade secret*) yang berkuat kuasa di Malaysia.

2. Akta-akta yang berkaitan dengan Harta Bukan Intelek di Malaysia:
 - 2.1 Akta Pelan dan Dokumen Tanah dan Lombong (Salinan Fotograf) 1950 (Disemak- 1980) (Akta 233)
 - 2.2 Kanun Tanah Negara 1965 (Akta 56)

3. Rujukan lain:

MOSTI, 2011. Malaysia Research and Development Classification System. 6th Edition. Malaysian Science and Technology Information Centre (MASTIC), Putrajaya.